

	T.C. ORDU ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ İSLAM TARİHİ VE SANATLARI BÖLÜMÜ 2026-2027 GÜZ DÖNEMİ İSLAM TARİHİ-II DERS İZLENESİ				Doküman No:	
					Yayın Tarihi:	
					Revizyon Tarihi:	14-09-2026
					Revizyon No:	
					Sayfa:	
Bölüm Adı		İlahiyat				
Dersin Kodu	Dersin Adı	Dersin Türü	Yıl	Yarıyıl	AKTS	
İLF215	İslam Tarihi-II	Zorunlu	2	1	2	
Dersin Seviyesi						
Lisans						
Haftalık Ders Saati (Kurumsal)		Haftalık Uygulama Saati		Haftalık Laboratuvar Sayısı		
2						
Öğrenim Türü						
Örgün						
Eğitim Dili						
Türkçe						
Dersin Amacı						
Bu ders, öğrencilerin İslam tarihinin Abbâsîler’den itibaren gelişimini kavramalarını, Abbâsîler Dönemi’nde kurulan hanedanlıklar ile Müslüman Türk devletlerin siyasî, sosyal, kültürel ve ilmî yönlerini öğrenmelerini, tarihsel olayları sebep-sonuç ilişkisi çerçevesinde analiz edebilmelerini amaçlamaktadır.						
Dersin Ön Koşulu Olan Dersler						
Yok						
Dersin Ön Koşulu Olduğu Dersler						
Yok						
Dersin İçeriği						
Abbâsîler, Abbâsîler Dönemi’nde kurulan hanedanlıklar ile Müslüman Türk devletleri siyasî, askerî, toplumsal, kültürel ve ilmî yapıları; bu devletlerde meydana gelen önemli gelişmeler, İslâm medeniyetine katkıları ve günümüz İslam dünyasına yansımaları.						
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar						
Yok						
Staj Durumu						
Yok						
Ders Kitabı / Malzemesi*						
1	Önkol, Ahmet (Editör), İslam Tarihi II. İstanbul: Hikmetevi Yayınları, 2019					
2	Apak, Âdem. <i>Anahatlarıyla İslâm Tarihi 3/4</i> . İstanbul: Ensar, 2012.					
İlave Kaynak(lar)*						
1	Gemici Nurettin, <i>İslam Tarihi I</i> (Lisans Yayıncılık, 2020).					

2	Bozkurt, Nahide, Abbâsîler, İstanbul:İsam Yayınları, 2018.
3	Merçil, Erdoğan, Müslüman Türk Devletleri Tarihi, İstanbul, Bilge Kültür Sanat, 2024
5	Yazıcı, Nesimi, İlk Türk İslam Devletleri Tarihi, Ankara: TDV Yayınları, 2002.
6	Diyanet İslam Ansiklopedisi'nin konu ve kişilerle ilgili maddeleri.
Dersi Veren Öğretim Elemanı/Elemanları	
Dr. Öğretim Üyesi Feridun Tekin, Dr. Öğr. Üyesi Veysel ÖZ.	

DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI**						
ÖÇ-1	Abbâsîler, Bu dönemde kurulan hanedanlıklar ile Müslüman Türk devletlerini öğrenir.					
ÖÇ-2	İslam dünyasında siyasî parçalanma süreçlerini analiz eder.					
ÖÇ-3	Abbâsî dönemi ilim, kültür ve medeniyet gelişmelerini yorumlar					
ÖÇ-4	Abbâsîler Dönemi’nde kurulan hanedanlıkları analiz eder.					
ÖÇ-5	İlk Müslüman Türk devletlerinin yapıları hakkında malumat sahibi olur					
ÖÇ-6	Farklı İslam devletlerini karşılaştırmalı olarak inceler. Tarihsel olayları sebep-sonuç ilişkisi içinde ele alarak günümüzle bağlantı kurar.					
HAFTALIK DERS İÇERİKLERİ						
Hafta	Konular	Hedefler	Yetkinlikler			Kaynaklar ***
			1	2	3	
1.	Kuruluş sürecinde Abbâsîler	İslam devlet anlayışının temellerini kavrar.	x			Önkal, 2021, 21-29
2.	İlk Dönem Abbâsî halifeleri	Abbâsî halifelerinin seçiliş ve yönetimleri hakkında malumatlar edinir.	x		x	Önkal, 2021, 31-38
3.	İlk Dönem Abbâsî halifeleri	Abbâsî halifelerinin seçiliş ve yönetimleri hakkında malumatlar edinir.	x			Önkal, 2021, 38-44
4.	İlk Dönem Abbâsî halifeleri	Abbâsî halifelerinin seçiliş ve yönetimleri hakkında malumatlar edinir analiz eder.	x	x	x	Önkal, 2021, 45-54
5.	Abbâsîler Devrinde Türk Etkisi	Abbâsîler döneminde Türklerin yönetime geliş sürecini yorumlar.	x			Önkal,2021, 55-63
6.	Abbasîler devrinin ilk döneminin sonu	Abbasîler’in ilk dönem siyasî gelişmelerini özetler.	x			Önkal,2021, 64-72
7.	Abbâsîler’in zayıflama çöküşü	Abbasîler’in zayıflama sebeplerini tartışır.	x		x	Önkal, 2021, 72-81
8.	Ara Sınav Haftası ●Ara sınav; ilk 7 hafta işlenen konuları ve hedefleri kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme araçlarıyla gerçekleştirilecektir. Ara sınav değerlendirmesi: %100 sınav, %0 ödev.					

9.	Abbasîler'in yıkılışı	Abbâsîler'in yıkılışına sebep olan olayları analiz eder.	x	x		Önkal, 2021,82-94
10.	Abbasîler döneminde kurulan hanedanlıklar	Abbasîler'de oluşan parçalı yapıyı yorumlar.	x			Önkal, 2021,100-111
11.	İslamiyet Öncesi Türk-Arap İlişkileri ile Türklerin Müslüman Olması	Türklerin islamlaşma serüvenini analiz eder.	x			Önkal, 2021,113-126
12.	Türklerin Abbâsîlerle olan münasebeti	Türklerin İslâm medeniyeti olan bağını değerlendirir.	x	x		Önkal, 2021,127-139
13.	Müslüman Türk devletleri	Tarihte kurulan ilk Müslüman Türk devletlerin devletleşme sürecini inceler.	x			Önkal, 2021,143-154.
14.	Müslüman Türk devletleri	Farklı İslam devletlerini karşılaştırmalı olarak inceler.		x		Önkal, 2021,155-164
15.	Müslüman Türk devletleri	İslam medeniyetine katkıları sentezler.	x	x		Önkal, 2021,164-174
16.	Yarıyıl Sonu Sınavı Haftası ● Yarıyıl sonu sınavı; ilk 7 hafta işlenen konuların %25'ini, ara sınav sonrası işlenen konuların %75'ini kapsayacak şekilde hazırlanacak, geçerli ve güvenilir ölçme aracıyla gerçekleştirilecektir.					

Öğrenci Sorumlulukları ve Ödevler

Öğrenci Sorumlulukları:

1. Her konuyla ilgili ilave kaynaklarda yer alan yayınların bireysel olarak araştırılması.
2. Öğrencilerin aktif katılım sağlamaları için ilgili haftanın konusuna ilişkin kaynakları okuması.
3. Derse devama ilişkin sınırın aşılmaması.
4. Dersin hedeflerinin gerçekleşme düzeyine ilişkin ders sorumlusu öğretim elemanına geri bildirimlerde bulunması.

Ödevler

Konusu:

Açıklama:

Son Teslim Tarihi:

Yarıyıl İçi Değerlendirmeye Katkısı (%):

Ders Değerlendirme			
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri		Adet	Değer
Ara Sınav		1	100
Toplam			100
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri		Adet	Değer
Final Sınavı		1	100
Toplam			100
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri			%40
Yarıyıl (Yıl) Sonu Etkinlikleri			%60
Toplam			%100
Ders İş Yükü			
Etkinlikler	Sayı	Süre (Saat)	Toplam İş Yükü (Saat)
Derse Katılım	14	2	28
Ara Sınav	1	1	1
Final Sınavı	1	1	1
Bireysel Çalışma	1	2	2
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	1	2	2
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	1	2	2
Okuma ve Bireysel Çalışma	8	2	16
Toplam İş Yükü (Saat)			50
AKTS (Toplam İş Yükü/25)			50/25=2

Program Çıktıları (PÇ) ile İslam Tarihi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Öğretim Çıktıları	ÖÇ 1	ÖÇ 2	ÖÇ 3	ÖÇ 4	ÖÇ 5	ÖÇ 6	ÖÇ 7
Program Çıktıları							
PÇ 1. İlahiyat alanında kazanılan yeterliliklere dayalı, kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir.	3	3	3	3	3		
PÇ 2. İlahiyat alanında edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygular.			3				
PÇ 3. İlahiyat alanında karşılaşılan kadim ve güncel dini meseleleri saptama, tanımlama, yorumlama, formüle etme ve çözüm bulmada bireysel veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.	3	3	4	3	4		
PÇ 4. İlahiyat alanındaki bilgi ve becerileri kullanarak, hem kendisinin hem de sorumluluğu altında çalışanların kişisel ve mesleki gelişimine yönelik etkinlikleri planlar		2	3				
PÇ 5. İlahiyat alanında edindiği bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir ve yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirir.			3				
PÇ 6. İlahiyat alanındaki çeşitli bilimsel, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır.							
PÇ 7. Anadilde ve yabancı dilde ilahiyat alanında kuramsal ve uygulamalı bilgileri izler ve bunları ilgili alandaki paydaş kişi ve kuruluşlarla paylaşır.							
PÇ 8. Çağın gerektirdiği dijital okuryazarlık becerisine sahip olur bunu ilahiyat alanında etkin bir şekilde kullanır.							
-PÇ 9. Dini anlayış ve uygulamaların evrensel, toplumsal, hukuki ve etik değerlere ilişkin yansımaları hakkında farkındalık sahibidir.		2					
PÇ 10. Değişen hayata ve yeniliğe karşı açık tutuma sahip olarak bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardır.	3	2	3	2	3		
PÇ 11. İlahiyat alt dalları ve diğer bilim alanları ile ilişki kurarak disiplinler arası araştırma, inceleme, analiz ve yorum yapar.		2					

Programa Özgü Ölçütler (PÖÖ) ile İslam Tarihi Dersi Öğretim Çıktıları (ÖÇ) Matrisi

Öğretim Çıktıları	ÖÇ 1	ÖÇ 2	ÖÇ 3	ÖÇ 4	ÖÇ 5	ÖÇ 6	ÖÇ 7
Programa Özgü Ölçütler							
PÖÖ 1 Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma							
PÖÖ 2 Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 3 İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme							
PÖÖ 4 Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma							
PÖÖ 5 Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma			3				
PÖÖ 6 Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma	3	3	3	3	3		
PÖÖ 7 Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem	3	3	3	4	3		

ve tutum geliřtirebilme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 8 Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma				4			
PÖÖ 9 Kişi ve kurumlar yerine ilke ve deđerleri üstün tutan bir anlayıřa sahip olma	4	4	4	4	5		
PÖÖ 10 Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma							
PÖÖ 11 Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İşlam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma			3				
PÖÖ 12 Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma							
PÖÖ 13 Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma				4			
PÖÖ 14 İşlam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma	4	4	4	4	4		

Açıklamalar:

* Kaynaklar İSNAD atıf sistemin kaynakça yazım usulüne göre yazılacaktır.

** İlave öğrenme çıktısı yazmak için satır açabilirsiniz.

***Kaynaklar İSNAD metin içi atıf gösterme usulüne göre yazılacaktır.

****Ders sorumlusu öğretim elemanının gerekli görmesi durumunda dersin içerik ve hedeflerine uygun ölçme ve değerlendirmeye esas olacak ödev/ödevler verebilir.

***** Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakóltesi Ödev Hazırlama Kılavuzunda yer almayan hususlar, ders sorumlusu öğretim elemanı tarafından belirlenir.